

Janne Peräsalmi
rehtori, biologia ja maantieto
puh. 0400 756 276
s-posti: janne.perasalmi@hyvinkaa.fi

Päivi Palmumäki
puh. 040 155 6271
s-posti: paivi.palmumaki@hyvinkaa.fi
kanslisti

VALINNAISAINELAJÄRJESTELMÄ 2025 - 2026

YLEISTÄ

Vehkojan yläkoulussa valinnaisaineita opiskellaan 8. ja 9. luokalla. Oppilaalla on 8. luokalla lukujärjestyksessä pakollisia aineita 22 tuntia ja valinnaisia aineita 7 tuntia. Urheiluluokan oppilaat tekevät tässä poikkeuksen.

VALINNAISAINEITA ON KOLMENLAISIA:

- Pitkiä valinnaisaineita (2 kpl) opiskellaan sekä 8. että 9. luokalla 2 tuntia viikossa (lyhenteet V ja W).
- Lyhyttä lukuvuoden kestävää valinnaisainetta opiskellaan vain lukuvuoden ajan 8. luokalla 2 tuntia viikossa (lyhenne Z).
- Lyhyttä lukukauden kestävää valinnaisainetta opiskellaan 8. luokalla puoli vuotta joko syys- tai kevätlukukaudella (lyhenne X).

VALINTOJEN TEKEMINEN

Valittavat aineet oppilas valitsee yhdessä vanhempiensa kanssa. Valintatapahtuma on tärkeä, koska se koskee kahta seuraavaa kouluvuotta ja valintaa on myöhemmin todella vaikea muuttaa. Valinnaisaineet on esitelty valinnaisaineoppaassa, johon on hyvä tutustua tarkasti ennen valintakorttien täyttämistä.

OHJEITA VALINTAKORTIN TÄYTTÄMISEEN:

Valinnaisainekoreja on kolme. Koreissa I ja II on tarjolla vain taito- ja taideaineita (V ja X). Näiden korien valinnat vaikuttavat oppilaan päättötodistusarvosanoihin. Korissa III on tarjolla taito- ja taideaineiden lisäksi myös muita valinnaisaineita. Valinnat tästä korista eivät vaikuta päättötodistuksen taito- ja taideaineiden arvosanoihin. Valinnat tehdään rastein, ja siltä varalta ettei päävalinta toteudu, valitaan myös kolme varavalintaa. Varavalinnat voidaan numeroida 1 – 3.

Oppilaalla voi olla samaa valinnaisainetta 8. luokalla korkeintaan 5 tuntia (esim. pitkä kuvataide V, lyhyt kurssi X ja vain 8. luokkaa varten valittu Z).

Pitkät (8. ja 9. luokkaa varten valittavat valinnaisaineet V ja W) eivät voi olla samoja. Ainoastaan painavat oppilashuollolliset ja elämäntilanteeseen liittyvät syyt voivat muuttaa tilannetta.

ARVIOINTI

Kaikki valinnaisaineet arvioidaan numeroin myös 8. luokan todistuksiin. Taito- ja taideaineiden koreista (korit I ja II) valittaessa tulee todistuksiin pelkkä ”emoaineen” nimi esim. liikunta tai kuvataide. Wilman opinnot kohdassa eri kurssien arvosanat kuitenkin näkyvät.

Korista III valittaessa tulee todistukseen valinnaisen oppiaineen nimi esim. liikunta; pelikurssi 8 tai B2-ranska 9.

Taito- ja taideaineiden koreista valitut (kori I ja II) kurssit (V ja X) vaikuttavat siis kyseisen taitai-aineen päättötodistuksen arvosanaan. Korista III valitut (Z ja W) eivät vaikuta päättötodistukseen tuleviin taitai-aineiden arvosanoihin vaan ne arvioidaan erikseen (kuten edellä mainittiin).

KORI I

8. JA 9. LUOKKAA VARTEN VALITTAVA VALINNAISAINE (V)

Tarjotaan vain taito- ja taideaineita (taitai). Arvioidaan numeroin ja vaikuttaa päättötodistuksen arvosanaan.

V1 KOTITALOUS

Tavoite:

Kotitaloudessa opitaan uusia asioita, joista on hyötyä jokapäiväisessä elämässä nyt ja tulevaisuudessa! Kotitalouden pitkän valinnaisaineen tavoitteena on vahvistaa ja syventää seitsemännellä luokalla saavutettuja tietoja ja taitoja. Kotitaloustunneilla oppilasta kannustetaan vuorovaikutukseen toisten kanssa, omatoimisuuteen, oma-aloitteisuuteen sekä tiedonhankinnassa että käytännön töissä.

Sisällöt:

- valmistetaan ruokaa ja leivonnaisia omia tietoja ja taitoja vahvistaen
- harjoitellaan uusia työmenetelmiä ja tutustutaan kotitalouden teknologiaan
- tutustutaan sekä suomalaiseen että kansainvälisiin ruokakulttuureihin
- huomioidaan kalenterivuoden juhlia sekä ajankohtaisia ruokatrendejä
- suunnitellaan ja toteutetaan jokin juhla oppilaiden toiveiden mukaan
- harjoitellaan esteettisyyttä, hyviä tapoja ja tapakulttuuria
- harjoitellaan asumisen taitoja ja pohditaan omien kulutusvalintojen merkitystä ympäristön kannalta
- tehdään retki johonkin soveltuvaan kohteeseen sekä kuullaan asiantuntijavierailijan esitys

HUOM! Tämän valinnaisen sisältö on sama kuin korista III valittava W1 KOTITALOUS.

Arviointi:

Numeroarviointi. Valinnaisen kotitalouden arviointi perustuu vahvasti kädentaitoihin, oma-aloitteisuuteen, omatoimisuuteen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoihin. Kirjallisen kokeen sijaan kurssilla valmistetaan kirjallinen projektityö jostakin kurssin sisältöihin liittyvästä aiheesta. Valinnainen kurssi on kotitalouden syventäviä opintoja ja se arvioidaan päättöarvioinnin kriteerein. Tällä valinnaisella kotitaloudella on mahdollisuus vaikuttaa kotitalouden päättöarvosanaan.

V2 KÄSITYÖ: TEKNINEN TYÖ: METALLI- JA ELEKTRONIKKAKURSSI

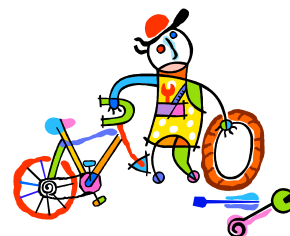
Kurssilla on mahdollista metallialan menetelmin valmistaa sekä korjata mm. työkaluja ja niiden osia, kodin tarvikkeita tai harrastus- ja urheiluvälineitä oppilaan omista lähtökohdista. Kurssilla voi korjata, huoltaa ja kunnostaa omia mopoja, ruohonleikkureita, polkupyöriä jne. teknisiä laitteita.

Kurssilla opetellaan 8. luokalla metallialan menetelmin valmistamaan sekä korjaamaan mm. työkaluja ja niiden osia, kodin tarvikkeita tai harrastus- ja urheiluvälineitä. Kurssitöihin voidaan myös luontevasti integroida puuta ja metallia. Lisäksi on mahdollisuus 3D -suunnitteluun ja -tulostukseen.

Kaikkien kurssien yhteisinä tavoitteina ovat käden taitojen kehittäminen, järkevä materiaalin käyttö sekä johdonmukainen työskentely, työsuojelun sekä teknisen työympäristön käytäntöjen sekä työn arvostaminen, teknisen lukutaidon harjaannuttaminen, teknisten piirustusten hyödyntäminen, virikkeiden antaminen harrastuksiin sekä kuluttajavalistus.

Tekninen työ on pääasiassa käytännön työskentelyä. Se sisältää runsaasti koneiden ja erilaisten laitteiden käyttöä. Oppilaat valitsevat töidensä aiheet sekä suunnittelevat työnsä pääasiassa itsenäisesti opettajan avustuksella. Oppilaan oma motivaatio ja kiinnostus ainetta kohtaan ovat keskeinen tekijä kurssin valinnassa.

Käsityön arvioinnin kriteerit opetussuunnitelman mukaan arvosanalle 8 ovat samat kuin kohdassa KORI I A3 Arvioinnissa painottuvat aktiivisuus sekä pyrkimys itsenäiseen työskentelyyn ja käsityötaidon kehittämiseen.

V3 KÄSITYÖ: TEKNINEN TYÖ

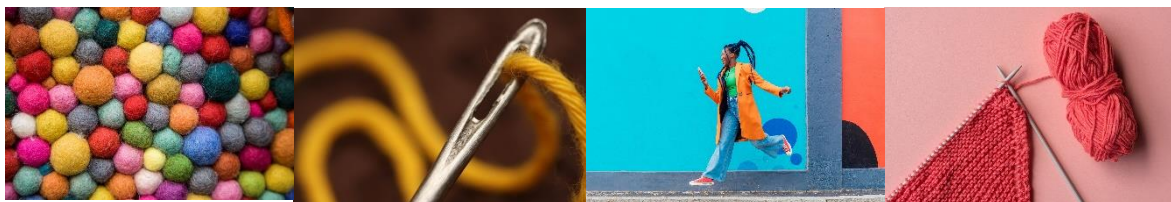
Laaja-alaisella kurssilla voit suunnitella, valmistaa tai kunnostaa esim. harrastus- ja tarve- sekä koriste-esineitä sekä kulkuvälineitä, sähkötekniisiä laitteita ja elektroniikkaa. On mahdollista myös tehdä 3D -suunnittelua ja tulostusta. Lähtökohtana on oppilaan oma kiinnostus ja mahdollisuudet. Kurssilla tutustutaan laajasti erilaisten materiaalien käsittelyyn ja ominaisuuksiin, joka mahdollistaa suoriutua itse esineiden ja laitteiden valmistuksesta ja huollosta sekä antaa opiskelijalle arjen taitoja toimia tekniikan kanssa sekä tietoteknisten laitteiden hyödyntämisessä suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa.

Oppilaan oma kiinnostus ja motivaatio tekniikkaa ja teknologiaa kohtaan ovat keskeinen tekijä kurssin valinnassa.

Käsityön päättöarvioinnin kriteerit opetussuunnitelman mukaan arvosanalle 8

Oppilas:

- osaa suunnitella työskentelyään, tehdä valintoja, etsiä työhönsä omia ratkaisuja, asettaa työskentelylleen tavoitteita
- osaa työskennellä käsityöprosessin mukaisesti ja arvioida realistisesti oppimistaan käsityöprosessin aikana
- osaa valita ja käyttää työssään tarkoituksenmukaisia materiaaleja, tekniikoita
- käyttää käsityön keskeisiä käsitteitä, esittää ideansa selkeästi ja toteuttaa ne suunnitelmaansa perustuen
- toimii turvallisesti käsityöprosessin aikana
- käyttää itsenäisesti ja/tai yhdessä toisten kanssa käsityöprosessin dokumentoinnissa tieto- ja viestintäteknologiaa
- osaa perustella käsityön merkityksen kestäväälle elämäntavalle ja tehdä sen mukaisia valintoja työskentelyssään

V4 KÄSITYÖ: TEKSTIILITYÖ

Tavoite

Pitkän tekstiilityön kurssilla syvennetään ja vahvistetaan aiemmin opittuja tietoja ja taitoja monipuolisesti käsityön eri osa-alueilta. Työskentely on kokeilevaa ja oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa kurssin sisältöön kertomalla omista toiveistaan opettajalle. Kurssilla valmistetaan tuotteita omiin tarpeisiin, ottaen huomioon oppilaan mielenkiinnon kohteet sekä omat tavoitteet oppimiselle. Sisältö suunnitellaan kurssin alussa yhdessä. Opettajalla on myös valmiita työskentelyideoita ja tehtäviä, joiden mukaan kurssilla pääsee työskentelyssä eteenpäin. Pitkällä kurssilla ehdit kokeilla useita työtapoja ja tekniikoita.

Sisällöt ja työtavat

- Vaateompeluun liittyvien perusasioiden hallinta: kaava-arkin käyttö, omien vaatteiden suunnittelun ja valmistuksen oppiminen. Ompelun työtavoja ja niksejä.
- Lankatekniikat: virkkaus, nauhan kutominen, sukkiin ja lapasten neulominen, kirjontapistot.
- Värjäys- ja painantatekniikat: yksilöllisten kankaiden ja kuvioiden toteutus omiin töihin.
- Sisustustekstiilien suunnittelu ja valmistaminen.
- Tiilkutyöt Remake ja Upcycling – kohti kiertotaloutta.
- Huovuttaminen 3D: kolmiulotteiset muodot esim. asusteet
- Punonta ja makramee
- Kierrätys ja kestävyysajattelu käsityössä, materiaalin uusiokäyttö sekä vaatteiden tuunaus
- Vaatteiden kuviointi ja omat tekstit kirjoitella koneella ja elektronisella leikkurilla
- Vaateiden korjaus ja paikkaaminen, vetoketjun vaihto
- Harjoitteleminen oman käsityöprosessin dokumentointia ja itsearviointia.

Arviointi

Pitkä tekstiilityön kurssi arvioidaan opetussuunnitelman käsityön päättöarvioinnin kriteerein. Arvioinnissa painottuvat aktiivisuus ja pyrkimys itsenäiseen työskentelyyn ja käsityötaidon kehittämiseen. Kokonaisen käsityöprosessin hallinta, innostunut asenne ja sitoutuminen tavoitteelliseen työskentelyyn, luovaan

suunnitteluun, ongelmanratkaisuun, tuotteiden valmistamiseen ja oman työn arvioimiseen ovat arvioinnin perusteena. Turvallinen työskentely ja kestävä kehitys mukaan valintojen tekeminen käsityöprosessin aikana ovat osa arviointia. Tämä valinnainen kurssi on käsityön syventäviä opintoja ja sillä on mahdollisuus vaikuttaa käsityön päättöarvosanaan.

V5 KUVATAIDE

Perinteinen kuvataiteen pidempi kurssi, jossa kehität ilmaisuasi ja tutustut kuvataiteen erilaisiin tyyliin, tekniikoihin, välineisiin ja perinteeseen omien teosteni kautta. Syvennämme tietoja ja taitoja kuvataiteen eri osa-alueilla. Sinulla on mahdollisuus kehittää omia ideoita ja aiheita valmiiksi annettujen tehtävien ohella. Piirrämme, maalaamme ja teemme savitöitä oppilaiden toiveiden mukaan. Katsomme myös elokuvia ja teemme niihin pohjautuvia töitä.

Valinnaisessa kuvataiteessa voit nauttia kuvataiteesta harrastuksena, sekä syvennät tietojasi ja taitojasi mahdollista jatko-opiskelua varten. Tärkeintä ei ole piirustustaito, vaan halu luovuuteen ja into oppia uutta! Luovuus, sekä omien ajatusten ja ideoiden toteuttaminen, ovat merkittävässä osassa nykypäivän työelämässä melkein ammatissa kuin ammatissa! Kuvataiteen kursseilla saat vastapainoa lukemiselle rennon ja mukavan tekemisen parissa.

8. luokalla opetellaan uusia tekniikoita, harjoitellaan itsenäistä työskentelyä ja omien ideoiden kehittämistä ja ilmaisemista kuvataiteen keinoin.

- Piirtämistekniikoita: esim. tussipiirros, lyijykynä, liitu, akvarellikynät.
- Maalaustekniikoita: esim. akryyliväri, peiteväri, akvarelli, sekatekniikat
- Valokuvaus: digikameran käyttö, sommittelu, kuvankäsittely, miten ottaa hyviä kuvia.
- Kolmiulotteisia töitä: keramiikka, veistoksia esimerkiksi kipsistä ja rautalangasta, sekä romuista
- Paino- ja kaiverrustekniikoita: esim. monotypia, linokaiverrus, raapekartonki.
- Elokuva-aiide: Katsomme elokuvia ja teemme niihin pohjautuvia teoksia.

9. luokalla kukin suunnittelee oman teossarjan ja toteuttaa sen haluamallaan tekniikoilla. Oppilaiden töistä kootaan näyttely. Keväällä voi halutessaan osallistua valinnaisen kuvituksen perinteisesti suosituille kulttuuriretkelle (Esim. Kiasma, Ateneum tms.).

Kriteerit kuvataiteen arvosanalle 8:

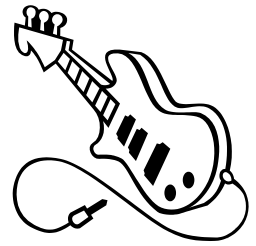
Arvioinnissa painottuvat aktiivisuus ja innostunut asenne, sekä kyky käyttää opittuja tekniikoita luovasti omista kuvistöissä.

Oppilas osaa ilmaista itseään kuvallisesti ja soveltaa eri tekniikoita töissään. Oppilas kykenee itsenäiseen työskentelyyn, kehittyen ja oppien uutta.

V6 MUSIIKKI: BÄNDI

Bändikurssilla pääset soittamaan haluamillasi instrumenteilla populaarimusiikin eri tyylilajeja yhdessä muiden kanssa.

Kurssilla harjoitellaan yhteismusisointia bändissä soittamalla ja laulamalla. Ohjelmisto valitaan oppilaiden toiveiden mukaan. Bändissä pääset syventämään soittotaitoasi juuri niissä soittimissa, joissa itse haluat (kitara, basso, rummut, koskettimet, laulu, ukulele jne). Valmistamme yhdessä halukkaiden kanssa esityksiä koulun juhliin ja esimerkiksi bändivälkille. Kurssilla pääset nauttimaan soittamisesta ja jakamaan musiikin iloa yhdessä muiden kanssa.

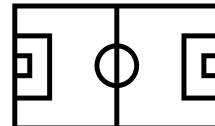
Arviointi: Numeroarviointi, joka painottaa aktiivisuutta tuntityöskentelyssä, pitkäjänteisyyttä harjoittelussa sekä oman osaamisen kehitystä ja näyttämistä. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota yhtyeen jäsenenä toimimiseen, asenteeseen sekä soittamiseen, laulamiseen ja esittämisen iloon.

- Kriteerit arvosanalle 8: Osallistuu yhteissoittoon sujuvasti eri soittimilla omat vahvuudet huomioonotettuna. Musiikin peruskäsitteiden ja toimintatapojen sekä työvälineiden käyttäminen soitossa yksin ja ryhmän jäsenenä kannustaen myös toisia onnistuu. Oppilas osaa tunnistaa omat vahvuutensa musiikissa ja tuoda niitä esille tunneilla.

V7 LIIKUNTA: Tyttöjen pelikurssi

Tällä kurssilla kokeilemme erilaisia lajeja sekä liikuntamuotoja ja oppilaat saavat kurssin alussa itse suunnitella, millaista sisältöä valinnaisessa tulee olemaan. Teemme mahdollisuuksien- ja oppilaiden toiveiden mukaan vierailuja lähistöllä oleviin liikuntapaikkoihin, mihin meillä ei ole mahdollisuutta mennä normaaleilla liikuntatunneilla. Pääpaino on aktiivisessa ja iloisessa tekemisessä, ei tekniikoiden harjoittelussa. Tavoitteena on lisätä liikuntaa arkeen, löytää liikkumisen iloa ja kehittyä liikkujana.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota aktiivisuuteen, yrittämiseen, joukkuepelaajana toimimiseen ja liikkujana kehittymiseen. Arvosanan 8 kriteerit ovat: Oppilas osallistuu aktiivisesti tunneilla yrittäen parhaansa. Hän toimii ohjeiden mukaisesti ja kykenee yhteistyöhön toisten oppilaiden kanssa.

V8 LIIKUNTA: Poikien pelikurssi

Kurssilla pelataan monipuolisesti erilaisia pallopelejä niin sisällä kuin ulkonakin. Kurssin sisältö suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa.

Kurssi on tarkoitettu oma-aloitteisille ja aktiivisille, omasta kunnostaan välittäville oppilaille. Pelien lisäksi saatamme vierailla muutaman euron maksavissa lähialueen liikuntapaikoissa tutustumassa.

Arvosanan 8 kriteerit: Oppilas osallistuu kaikkiin peleihin, yrittää parhaansa, osaa toimia erilaisissa ryhmissä ja pelaa reilusti.

KORI II VAIN 8. LUOKKAA VARTEN VALITTAVA VALINNAISAINE (X)

Tarjotaan vain taito- ja taideaineita. Opiskellaan puoli vuotta joko syys- tai kevätlukukaudella 2h/vko.

X1. KOTITALOUS: HYGIENIAPASSI

Tavoite:

Suoritetaan Ruokaviraston virallinen hygieniosaamistesti. Hygieniosaamistodistusta tarvitaan, jos käsittelee työssään helposti pilaantuvia, pakkaamattomia elintarvikkeita. Kahvilat, ravintolat, suurkeittiöt, erilaiset kioskit, pikaruokaravintolat, elintarvikemyymälät ja myös monet elintarvikkeita valmistavat tehtaat ovat sellaisia työpaikkoja, joiden työntekijöillä pitää olla hygieniapassi. Yläasteella suoritettu hygieniapassi tuo monelle nuorelle mahdollisuuden ensimmäiseen kesätyöpaikkaan.

Sisältö:

- opiskellaan elintarvikehygieniaa
- tehdään käytännön ruoanvalmistus- ja leivontatehtäviä, jotka tukevat hygieniosaamista
- suoritetaan Ruokaviraston virallinen hygieniosaamistesti (omakustanteinen)

Arviointi:

Tämä valinnainen kurssi on kotitalouden syventäviä opintoja ja se arvioidaan suhteessa päättöarvioinnin kriteereihin. Tällä valinnaisella kotitaloudella on mahdollisuus vaikuttaa kotitalouden päättöarvosanaan. Hygieniapassi-valinnaisaineessa painotetaan tiedonhankinta- ja käsittelytaitoja, niiden soveltamista käytäntöön sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja käytännön toimintatilanteissa.

X2. KUVATAIDE: Iloa luovuudesta

Kuviksen lyhytkurssilla voit nauttia kuvataiteesta harrastuksena. Tärkeintä ei ole piirustustaito, vaan halu luovuuteen ja into oppia uutta. Kuvataiteen kurseilta saat hyvää vastapainoa lukemiselle rennon ja mukavan tekemisen parissa. Lyhytkurssilla saadaan ideoita omien töiden toteuttamiseen ja kokeillaan ja opitaan uusia kuvistekniikoita. Tekemisessä korostuvat innostunut ja reipas asenne. Voit toteuttaa omia ideoitasi valmiiden tehtävien ohella.

X3. KÄSITYÖ: TEKNINEN TYÖ: Monimateriaalinen kurssi

Tutustutaan teknisen työn menetelmin erilaisten materiaalien ja tekniikoiden avulla valmistettaviin esineisiin ja laitteisiin. Puu-, muovi- tekstiili- ja metallimateriaaleja yhdistelemällä tutustutaan kalusteiden, laitekoteloiden ja lisälaitteiden valmistamiseen. Mahdollisuus 3D -tulostamiseen.

X4. TEKSTIILITYÖ: VÄRJÄYSKURSSI (syyslukukausi)

Värjäyskurssilla pääset kokeilemaan lankojen värjäämistä ja kankaan kuviointia. Kurssi on tekemiseen painottuva ja kokeileva, sillä värjäystulokset ovat aina hieman yllätyksellisiä. Kurssilla opit erilaisia värjäystapoja ja -tekniikoita, opit ymmärtämään erilaisten väriaineiden ominaisuuksia ja luot yksilöllisesti kuvioituja kankaita ja uniikkeja lankoja omaan käyttöön tai lahjaksi. Materiaaleista voi valmistaa tuotteita itse tai hyödyntää niitä tekstiilityön pitkällä valinnaiskurssilla (V tai W)

Kurssin sisältö:

- Kankaiden ja lankojen valmistelu värjäykseen
- Värjäyksen kemiallinen ulottuvuus lyhyesti - mitä värjäyksessä tapahtuu?
- Värjäysmateriaalin kerääminen lähiluonnosta (metsäretki lähimetsään)
- Väriä keittiöstä: sipulin, mandariinin, avokadon kuoret ja mausteet väriaineina
- Luonnonvärjäys langoille kattilavärjäyksenä ja purkkivärjäyksenä
- Elintarvikereillä värjääminen - langan liukuvärjäys
- Kankaan taitteluvärjäys (Shibori-tekniikka) teollisilla väreillä
- Värjättyjen lankojen ja kankaiden viimeistely ja pakkaaminen kauniisti jatkokäyttöä varten.
- Oman työskentelyn etenemisen tallentaminen digipäiväkirjaan (valokuvat tuntityöskentelystäsi)

Arviointi: Lyhyt tekstiilityön kurssi arvioidaan samoin päättöarvioinnin kriteerein kuin pitkä kurssi. Arvioinnissa painottuvat aktiivisuus ja pyrkimys itsenäiseen työskentelyyn. Kriteerinä on osallistuminen ja eri värjäystehtävien suorittaminen ohjeiden mukaan sekä työturvallisuuden huomiointi työskentelyssä. Tehtävien tekeminen pienissä ryhmissä edellyttää yhteistyötä toisten oppilaiden kanssa yhteistyössä. Jokainen oppilas tekee omat värjäykset ja saa kurssilta mukaansa omat langat ja kankaat. Tämä valinnainen kurssi on käsityön syventäviä opintoja ja sillä on mahdollisuus vaikuttaa käsityön päättöarvosanaan.

X5 TEKSTIILITYÖ: HUPPARIKURSSI

Hupparikurssilla suunnitellaan ja ommellaan huppari, collegepaita tai vetoketjullinen takki collegekankaasta. Lukukauden pituisen lyhytkurssin aikana ehdit suunnitella toiveidesi mukaisen vaatteiden, muokata kaavaa, käydä kangaskaupassa valitsemassa mieluisen kankaan sekä leikata ja ommella saumurilla työsi valmiiksi. Hupparista saa helposti uniikin lisäämällä siihen kuvion kirjoitella koneella tai tekemällä leikkurilla kuvion silityskalvosta. Osa oppilaista on ehtinyt kurssin aikana valmistaa myös housut tai paidan joustavasta kankaasta.

Kurssin tavoitteena on oppia yläosan vaatteiden valmistus joustavasta kankaasta. Samalla opit käyttämään sujuvammin saumuria ja opit valmistamaan vaatteiden itse alusta loppuun. Tavoitteena on valmis vaate ja tekemisen ilo. Kurssilla omaa työskentelyn etenemistä valokuvataan digipäiväkirjaan, joka on osa kurssin arviointia.

Arviointi: Lyhyt tekstiilityön kurssi arvioidaan samoin päättöarvioinnin kriteerein kuin pitkä kurssi. Arvioinnissa painottuvat aktiivisuus ja pyrkimys itsenäiseen työskentelyyn ja kokonaisen käsityöprosessin hallintaan. Kurssin hyväksytyt suorittaminen edellyttää osallistumista tuntityöskentelyyn, vaatteiden valmistumisen etenemistä sekä työturvallisuuden huomiointia työskentelyssä. Tämä valinnainen kurssi on käsityön syventäviä opintoja ja sillä on mahdollisuus vaikuttaa käsityön päättöarvosanaan.

X6 KUNTOSALI JA KEHONHUOLTO

Tällä kurssilla olemme noin puolet tunnista salissa, jossa pelaamme tai leikimme kuntoa kohottaen. Lisäksi teemme venytyksiä, lihaskuntoa ja kehonhallintaa. Toisen osan tunnista olemme koulun kuntosalissa, jossa opetamme kuntosaliharjoittelun perusteita.

Kriteerit arvosanalle 8: oppilas osallistuu aktiivisesti harjoituksiin ohjeita noudattaen. Oppilas antaa hiljaisuutta vaativissa harjoituksissa muille keskittymis- ja rentoutumisrauhan.

Z-OSIO**Z1 KOTITALOUS: LEIVONTA**

Tekisikö mieli leipoa? Kotitalouden valinnaisaineessa kääritään hihat ja ryhdytään leipomaan. Valinnaisaineessa kerrataan perustaikinatyyppit ja harjoitellaan niiden soveltamista erilaisiksi leivonnaisiksi. Tavoitteena on tutustua myös erikoistaikinoihin sekä erilaisiin muotoilu- ja koristelutekniikoihin. Valinnaisaine muotoutuu osallistujien näköiseksi.

Sisältö:

- kerrataan perustaikinatyyppit ja sovelletaan niitä erilaisiksi taikinoiksi
- tutustutaan erikoistaikinoihin sekä erilaisiin muotoilu- ja koristelutekniikoihin
- suunnitellaan yhdessä opettajan kanssa sisältöjä ottaen huomioon osaamistaso ja kotitalouden kiinnostuksen kohteet
- harjoitellaan yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja sekä ajankäytön hallintaa
- sovelletaan ja vahvistetaan kotitalouden tietoja ja taitoja

Arviointi:

Numeroarviointi. Arvioidaan kotitalouden päättöarvioinnin kriteerein, mutta numero ei vaikuta päättöarvosanaan. Valinnaisen kotitalouden arviointi perustuu vahvasti kädentaitoihin, oma-aloitteisuuteen, omatoimisuuteen, tiedonhankinta- ja käsittelytaitoihin sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoihin.

Z2 ÄIDINKIELI: VEHKOSEN TOIMITTAJAKURSSI

Tulisitko tekemään kanssani koululehti Vehkosta?

Vehkosen koululehden toimituksella on monipuolisia tehtäviä. Seuraamme tiiviisti kouluvuoden tapahtumia. Valokuvaamme ja dokumentoimme koululehti Vehkoseen vuodet parhaat jutut sekä juorut.

Vehkonen tehdään alusta loppuun asti koulussa; ainoastaan painotyö on jätetty ulkopuoliselle kirjapainolle. Toimittajakurssin ohjelma monipuolinen. Se sisältää lehden sisällön suunnittelua, haastattelujen tekemistä, artikkelien, runojen, kertomusten yms. kirjoittamista sekä juttujen kuvittamista piirroksin tai valokuvin. Opit taittamaan dataa taitto-ohjelmassa. Niillä taidoilla voit joskus taittaa omaa lehteäsi tai tehdä vaikkapa oman kirjan.

Vehkosen toimittajakurssi ei ole opiskelua pelkän opiskelun vuoksi. Meillä on selkeä duuni. Vehkonen pitää olla valmis toukokuun alkuun mennessä. Kurssin aikana käytä tapaamassa ja haastattelemassa myös julkisuudesta tuttuja ihmisiä ja joku kiva retkikin tehdään.

Vehkosen toimittajakurssissa on numeroarviointi ja kokeita ei ole.

Kriteerit arvosanalle 8: Osallistut aktiivisesti lehden tekemiseen eli juttujen ideoimiseen, kirjoittamiseen, valokuvaamiseen ja taittamiseen. Kykenet itsenäiseen työskentelyyn.

Ekonomiassa opitaan monipuolisesti tietoja sekä taitoja varallisuuden kartuttamista, elämänhallintaa ja omien unelmien toteuttamista varten. Harjoitteleminen myös liike-elämässä tarvittavia taitoja kuten tiimityöskentelyä ja esiintymistä. Mukaan mahtuu hyvin, vaikka ei itse aikoo isona yrittäjäksi!

Opittavia taitoja:

- Omien vahvuuksien tunnistaminen, kehittäminen ja hyödyntäminen
- Budjetin suunnitteleminen niin omaan arkeen kuin muihinkin tarkoituksiin
- Tiimissä työskenteleminen pienten projektien kautta (Esim mainosvideon toteuttaminen)
- Unelman työstäminen konkreettiseksi tavoitteeksi
- Esiintymistaito
- Ajankäytön hallinta ja itselleen mielekkään arjen suunnittelu

Opittavia tietoja:

- Säästämisen ja sijoittamisen perusteet
- Perustietoa yritysten toiminnasta
- Pankkien toiminta
- Ammattilaisten tarinat mahdollisilla yritysvierailuilla
- Talouden ajankohtaiset ilmiöt (talouskasvu, inflaatio, korot, kiertotalous...)

Arvosanan 8 kriteerit

Oppilas työskentelee aktiivisesti kehittääkseen omia taitojaan ja auttaa ryhmäänsä pääsemään tavoitteisiinsa. Hän osoittaa hallitsevansa kurssilla opitut keskeiset tiedot ja taidot.

Vuoden mittainen kurssi, jossa kehität ilmaisuasi ja tutustut kuvataiteen erilaisiin tyyliin, tekniikoihin, välineisiin ja perinteeseen oman tekemisen kautta. Syvennämme tietoja ja taitoja kuvataiteen eri osa-alueilla. Sinulla on mahdollisuus kehittää omia ideoita ja aiheita valmiiksi annettujen tehtävien ohella.

Valinnaisessa kuvataiteessa voit nauttia kuvataiteesta harrastuksena, sekä syvennät tietojasi ja taitojasi. Tärkeintä ei ole piirustustaito, vaan halu luovuuteen ja into oppia uutta. Luovuus, sekä omien ajatusten ja ideoiden toteuttaminen, ovat merkittävässä osassa nykypäivän työelämässä melkein ammatissa kuin ammatissa. Kuvataiteen kursseilta saat myös vastapainoa lukemiselle rennon ja mukavan tekemisen parissa.

Kurssilla opetellaan uusia tekniikoita, saadaan ideoita kuvalliseen tekemiseen, sekä harjoitellaan itsenäistä, omatoimista työskentelyä ja omien ideoiden kehittämistä ja ilmaisemista kuvataiteen keinoin.

Kriteerit kuvataiteen arvosanalle 8:

Arvioinnissa painottuvat aktiivisuus ja innostunut asenne, sekä kyky käyttää opittuja tekniikoita omissa kuvistöissä. Oppilas osaa ilmaista itseään kuvallisesti ja soveltaa eri tekniikoita töissään. Oppilas kykenee itsenäiseen työskentelyyn, kehittyen ja oppien uutta.

Z5 KÄSITYÖ: TEKNINEN TYÖ

Laaja-alaisella kurssilla voit suunnitella, valmistaa tai kunnostaa esim. harrastus- ja tarve- sekä koriste-esineitä sekä kulkuvälineitä, sähkötekniisiä laitteita ja elektroniikkaa. Lähtökohtana on oppilaan oma kiinnostus ja mahdollisuudet. Kurssilla tutustutaan laajasti erilaisten materiaalien käsittelyyn ja ominaisuuksiin, joka mahdollistaa suoriutua itse esineiden ja laitteiden valmistuksesta ja huollosta sekä antaa opiskelijalle arjen taitoja toimia tekniikan ja materiaalien kanssa sekä tietoteknisten laitteiden hyödyntämisessä suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa, mm. 3D suunnittelua ja tulostusta.

Oppilaan oma kiinnostus ja motivaatio tekniikkaa ja teknologiaa kohtaan ovat keskeinen tekijä kurssin valinnassa.

Käsityön arvioinnin kriteerit opetussuunnitelman mukaan arvosanalle 8 ovat samat kuin kohdassa KORI I A3. Arvioinnissa painottuvat aktiivisuus sekä pyrkimys itsenäiseen työskentelyyn ja käsityötaidon kehittämiseen.

Z6 KÄSITYÖ: TEKSTIILITYÖ

Tavoite

8. Luokan vuoden pituisella tekstiilityön kurssilla syvennetään tietoja ja taitoja käsityön eri osa-alueilta sekä kokeillaan ja opitaan uusia työtapoja ja tekniikoita. Työskentely on kokeilevaa ja oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa kurssin sisältöön kertomalla omista toiveistaan opettajalle. Kurssilla valmistetaan tuotteita omiin tarpeisiin, ottaen huomioon oppilaan mielenkiinnon kohteet sekä tavoitteet oppimiselle. Sisältö suunnitellaan kurssin alussa yhdessä. Opettajalla on myös valmiita tehtäviä. Yhden vuoden aikana ehtii toteuttaa 2 - 4 alla olevista työtavoista.

Sisällöt ja työtavat

- Vaateompeluun liittyvien perusasioiden hallinta: kaava-arkin käyttö, omien vaatteiden suunnittelun ja valmistuksen oppiminen. Ompelun työtapoja ja niksejä.
- Lankatekniikat: virkkaus, nauhan kutominen, sukkien ja lapasten neulominen, kirjontapistot.
- Värjäys- ja painantatekniikat: yksilöllisten kankaiden ja kuvioden toteutus omiin töihin.
- Sisustustekstiilien suunnittelu ja valmistaminen.
- Tiilkutyöt, Remake ja Upcycling – kohti kiertotaloutta.
- Huovuttaminen 3D: kolmiulotteiset muodot esim. asusteet
- Punonta ja makramee
- Kierrätys ja kestävyysajattelu käsityössä, materiaalin uusiokäyttö sekä vaatteiden tuunaus
- Vaatteiden kuviointi ja omat tekstit kirjovalalla koneella ja elektronisella leikkurilla
- Vaateiden korjaus ja paikkaaminen, vetoketjun vaihto
- Harjoittelemme oman käsityöprosessin dokumentointia ja itsearviointia.

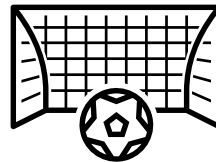
Arviointi

8. Luokalle valittu tekstiilityön kurssi arvioidaan samoin käsityön päättöarvioinnin kriteerein kuin koreista I ja II valitut käsityökurssit. Tästä kurssista annetaan arvosana, mutta se ei vaikuta käsityön päättöarvosanaan. Arvioinnissa painottuvat aktiivisuus ja pyrkimys itsenäiseen työskentelyyn ja käsityötaidon kehittämiseen. Tavoitteena on oppia suunnittelemaan ja valmistamaan työ alusta loppuun itse. Myönteinen asenne, turvallinen työskentely ja kestävä kehityksen mukaisten valintojen tekeminen ovat hyvää osaamista.

27 LIIKUNTA: Tyttöjen pelikurssi

Tällä kurssilla kokeilemme erilaisia lajeja sekä liikuntamuotoja ja oppilaat saavat kurssin alussa itse suunnitella, millaista sisältöä valinnaisessa tulee olemaan. Teemme mahdollisuuksien- ja oppilaiden toiveiden mukaan vierailuja lähistöllä oleviin liikuntapaikkoihin, mihin meillä ei ole mahdollisuutta mennä normaaleilla liikuntatunneilla. Pääpaino on aktiivisessa ja iloisessa tekemisessä, ei tekniikoiden harjoittelussa. Tavoitteena on lisätä liikuntaa arkeen, löytää liikkumisen iloa ja kehittyä liikkujana.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota aktiivisuuteen, yrittämiseen, joukkuepelaajana toimimiseen ja pelaajana kehittymiseen. Arvosanan 8 kriteerit ovat: Oppilas osallistuu aktiivisesti tunneilla yrittäen parhaansa. Hän toimii ohjeiden mukaisesti ja kykenee yhteistyöhön toisten pelaajien kanssa.

28 LIIKUNTA: Poikien pelikurssi

Kurssilla pelataan monipuolisesti erilaisia pallopelejä niin sisällä kuin ulkonakin. Kurssin sisältö suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa.

Kurssi on tarkoitettu oma-aloitteisille ja aktiivisille, omasta kunnostaan välittävälle oppilaille. Pelien lisäksi saatamme vierailla muutaman euron maksavissa lähialueen liikuntapaikoissa tutustumassa.

Arvosanan 8 kriteerit: Oppilas osallistuu kaikkiin peleihin, yrittää parhaansa, osaa toimia erilaisissa ryhmissä ja pelaa reilusti.

29 TIETEITÄ JA TEKNIKKAA

Jos olet kiinnostunut luonnontieteistä ja tekniikasta, valitse tämä kurssi. Pääpiirteinä tieteellinen ajattelu ja työskentely tietotekniikan, matematiikan sekä fysiikan ja kemian avulla.

Aihekokonaisuuksina on:

- Ohjelmointi
- 3D-mallinnus
- 3D-tulostaminen
- Kuvankäsittely

Näiden lisäksi voidaan käsitellä oppilaiden kiinnostuksen ja mahdollisuuksien mukaan esim.

- Kokeellinen fysiikka, kemia ja tieteen historia
- Looginen ajattelu ja arvoitukset
- Mahdolliset yritysvierailut ja retket

Arvosanan 8 kriteerit: osallistut kurssiin aktiivisesti ja teet annetut tuntitehtävät hyväksytysti. Lisäksi erikseen arvioitavat työt.

Z10 MUSIIKKI: PIANOKURSSI

Olit sitten aloitteleva tai jo kokeneempi pianisti, tervetuloa musiikin pianokurssille syventymään pianon ja kosketinsoittimen soittamiseen. Jokainen oppilas pääsee harjoittelemaan omalle tasolleen soveltuvaa ohjelmistoa. Harjoiteltava ohjelmisto suunnitellaan oppilaiden kanssa yhdessä. Halukkaat pääsevät myös esiintymään koulun juhliin ja esimerkiksi musavälkille.

Pianokurssin tunneilla opit:

- soittamaan pianolla omalle tasollesi soveltuvia eri tyylisiä kappaleita
- pianon soittotekniikkaa (soittoasento, sormitekniikka, pedaalin käyttö)
- soinnuilla säestämistä
- nuottien lukemista
- soittamaan muiden kanssa yhdessä ”piano-orkesterina”

Oppilaiden toiveista riippuen voimme sisällyttää kurssiin myös esimerkiksi laulun tai jonkin toisen soittimen harjoittelua.

Arvosanan 8 kriteerit: harjoittelet tunneilla omaa ohjelmistoa aktiivisesti, ja kehität soittotaitojasi omalla tasollasi.

Z11 DRAAMA JA LUOVA KIRJOITTAMINEN

Draama ja luova kirjoittaminen on suomen kielen ja kirjallisuuden valinnaisaine, jossa jokainen oppii uutta itsestään. Kurssille voi tulla eri syistä: esiintymisen ilosta tai pelosta. Joka tapauksessa jokainen pääsee ylittämään itsensä.

Tavoitteet:

Tavoitteena on ilon ja leikin kautta opiskella itsensä ilmaisemista ja ryhmässä toimimista. Tutustumme draaman työtapoihin erilaisten draamaleikkien ja harjoitusten avulla. Mitään aiempaa osaamista ei vaadita. Tutustumme myös luovaan kirjoittamiseen erilaisten pienempien ja isompien kirjoitusharjoitusten kautta.

Sisällöt:

Tutustumme toisiimme ja draaman erilaisiin työtapoihin. Opettelemme myös nauttimaan sanoilla luomisen taidoista tekemällä erilaisia kirjoitusharjoituksia. Painotus on kieliopin sijasta mielikuvituksen käyttämisessä.

Arviointi:

Arvioinnissa otetaan huomioon ennakkoluuloton osallistuminen harjoituksiin ja positiivinen asenne omaan ja muiden tekemiseen. Kurssin aikana pidetään työskentelypäiväkirjaa ja harjoitellaan myös antamaan palautetta itselle ja muille. Kirjallisia kokeita ei ole, eikä isolle yleisölle ole pakko esiintyä näyttämöllä.

Arvosanan 8 kriteerit:

Oppilas osallistuu harjoituksiin ja on mukana hyvällä asenteella. Hän oppii tunnistamaan omat vahvuutensa esiintyjänä ja tekstin tuottajana ja löytää omat tapansa ilmaista itseään. Oppilas pyrkii omalla toiminnallaan edistämään ryhmän yhteisiä tavoitteita ja kannustavaa ilmapiiriä. Työskentelypäiväkirjassa hän tuo ilmi omia ajatuksiaan ja kokemuksiaan kurssin varrelta, osaa arvioida omaa työskentelyään, pohtia ryhmän toimintaa kokonaisuutena ja ymmärtää oman roolinsa merkityksen ryhmän toiminnassa.

W-OSIO

W1 KOTITALOUS

Tavoite:

Kotitaloudessa opitaan uusia asioita, joista on hyötyä jokapäiväisessä elämässä nyt ja tulevaisuudessa! Kotitalouden pitkän valinnaisaineen tavoitteena on vahvistaa ja syventää seitsemännellä luokalla saavutettuja tietoja ja taitoja. Kotitaloustunneilla oppilasta kannustetaan vuorovaikutukseen toisten kanssa, omatoimisuuteen, oma-aloitteisuuteen sekä tiedonhankinnassa että käytännön töissä.

Sisällöt:

- valmistetaan ruokaa ja leivonnaisia omia tietoja ja taitoja vahvistaen
- harjoitellaan uusia työmenetelmiä ja tutustutaan kotitalouden teknologiaan
- tutustutaan sekä suomalaiseen että kansainvälisiin ruokakulttuureihin
- huomioidaan kalenterivuoden juhlia sekä ajankohtaisia ruokatreendejä
- suunnitellaan ja toteutetaan jokin juhla oppilaiden toiveiden mukaan
- harjoitellaan esteettisyyttä, hyviä tapoja ja tapakulttuuria

- harjoitellaan asumisen taitoja ja pohditaan omien kulutusvalintojen merkitystä ympäristön kannalta
- tehdään retki johonkin soveltuvaan kohteeseen sekä kuullaan asiantuntijavierailijan esitys

HUOM! Tämän valinnaisen sisältö on sama kuin korista I valittava V1 KOTITALOUS.

Arviointi:

Numeroarviointi. Arvioidaan päättöarvioinnin kriteerein, mutta numero ei vaikuta päättöarvosanaan. Valinnaisen kotitalouden arviointi perustuu vahvasti kädentaitoihin, oma-aloitteisuuteen, omatoimisuuteen sekä yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoihin. Kirjallisen kokeen sijaan kurssilla valmistetaan projektityö jostakin kurssin sisältöihin liittyvästä aiheesta.

W2 KUVATAIDE

Perinteinen kuvataiteen pidempi kurssi, jossa kehität ilmaisuasi ja tutustut kuvataiteen erilaisiin tyyliin, tekniikoihin, välineisiin ja perinteeseen omien teostesi kautta. Syvennämme tietoja ja taitoja kuvataiteen eri osa-alueilla. Sinulla on mahdollisuus kehittää omia ideoita ja aiheita valmiiksi annettujen tehtävien ohella. Piirrämme, maalaamme ja teemme savitöitä oppilaiden toiveiden mukaan. Katsomme myös elokuvia ja teemme niihin pohjautuvia töitä.

Valinnaisessa kuvataiteessa voit nauttia kuvataiteesta harrastuksena, sekä syvennät tietojasi ja taitojasi mahdollista jatko-opiskelua varten. Tärkeintä ei ole piirustustaito, vaan halu luovuuteen ja into oppia uutta. Luovuus, sekä omien ajatusten ja ideoiden toteuttaminen, ovat merkittävässä osassa nykypäivän työelämässä melkein ammatissa kuin ammatissa. Kuvataiteen kursseilta saat hyvää vastapainoa lukemiselle rennon ja mukavan tekemisen parissa.

8. luokalla opetellaan uusia tekniikoita, saadaan ideoita kuvalliseen tekemiseen, sekä harjoitellaan itsenäistä, omatoimista työskentelyä ja omien ideoiden kehittämistä ja ilmaisemista kuvataiteen keinoin.

- Piirtämistekniikoita: esim. tussipiirros, lyijykynä, liitu, akvarellikynät.
- Maalaustekniikoita: esim. akryyliväri, peiteväri, akvarelli, sekatekniikat
- Valokuvaus: digikameran käyttö, sommittelu, kuvankäsittely, miten ottaa hyviä kuvia.
- Kolmiulotteisia töitä: keramiikka, veistoksia esimerkiksi kipsistä ja rautalangasta, sekä romuista
- Paino- ja kaiverrustekniikoita: esim. monotypia, linokaiverrus, raapekartonki.
- Elokuva: Katsomme elokuvia ja teemme niihin pohjautuvia teoksia.

9. luokalla kukin suunnittelee oman teossarjan ja toteuttaa sen haluamallaan tekniikoilla. Oppilaiden töistä kootaan näyttely. Keväällä voi halutessaan osallistua valinnaisen kuvituksen perinteisesti suosituille kulttuuriretkelle (Esim. Kiasma, Ateneum tms.).

Kriteerit kuvataiteen arvosanalle 8:

Arvioinnissa painottuvat aktiivisuus ja innostunut asenne, sekä kyky käyttää opittuja tekniikoita luovasti omissa kuvistöissä.

Oppilas osaa ilmaista itseään kuvallisesti ja soveltaa eri tekniikoita töissään. Oppilas kykenee itsenäiseen työskentelyyn, kehittyy ja oppii uutta.

W3 ÄIDINKIELI: VEHKOSEN TOIMITTAJAKURSSI

Haluaisitko päästä tekemään Vehkojan koulun suosittua julkaisua Vehkosta? Tule Vehkosen toimittajakurssille! Siellä sinusta koulutetaan taitava toimittaja, ja työsi tulokset näet valmiissa Vehkosessa.

Vehkonen tehdään alusta loppuun asti koulussa; ainoastaan painotyö on jätetty ulkopuoliselle kirjapainolle. Toimittajakurssin ohjelma onkin hyvin monipuolinen. Se sisältää lehden sisällön suunnittelua, haastattelujen tekemistä, artikkelien, runojen, kertomusten yms. kirjoittamista sekä juttujen kuvittamista piirroksin tai valokuvin. Taitto tehdään tietokoneella InDesign-ohjelmalla.

Vehkosen toimittajakurssi ei ole opiskelua pelkän opiskelun vuoksi, koska meillä on selvä tavoite: valmis Vehkonen. Kymmenienkin vuosien jälkeen löydät oman juttusi lehden sivuilta. Muistat kenties, että juuri tuon sivun sinä suunnittelit tai juuri tuota haastattelua olit tekemässä...

Teemme mahdollisuuksien mukaan myös mediaan liittyviä vierailuja kurssin aikana.

Vehkosen toimittajakurssissa on numeroarviointi. Kurssin voi valita joko yhden vuoden tai kahden vuoden kurssiksi.

Kriteerit arvosanalle 8: Osallistut aktiivisesti lehden tekemiseen eli juttujen ideoimiseen, kirjoittamiseen, valokuvaamiseen ja taittamiseen. Kykenet itsenäiseen työskentelyyn.

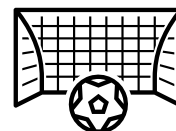
W4 LIIKUNTA: POIKIEN PELIKURSSI

Kurssilla pelataan monipuolisesti erilaisia pallopelejä niin sisällä kuin ulkonakin. Kurssin sisältö suunnitellaan yhdessä oppilaiden kanssa.

Kurssi on tarkoitettu oma-aloitteisille ja aktiivisille, omasta kunnostaan välittävälle oppilaille. Pelien lisäksi saatamme vierailla muutaman euron maksavissa lähialueen liikuntapaikoissa tutustumassa.

Arvosanan 8 kriteerit: Oppilas osallistuu kaikkiin peleihin, yrittää parhaansa, osaa toimia erilaisissa ryhmissä ja pelaarailusti.

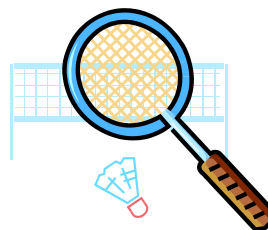

W5 LIIKUNTA: TYTTÖJEN PELIKURSSI

Tällä kurssilla kokeilemme erilaisia lajeja sekä liikuntamuotoja ja oppilaat saavat kurssin alussa itse suunnitella, millaista sisältöä valinnaisessa tulee olemaan. Teemme mahdollisuuksien- ja oppilaiden toiveiden mukaan vierailuja lähistöllä oleviin liikuntapaikkoihin, mihin meillä ei ole mahdollisuutta mennä normaaleilla liikuntatunneilla. Pääpaino on aktiivisessa ja iloissa tekemisessä, ei tekniikoiden harjoittelussa. Tavoitteena on lisätä liikuntaa arkeen, löytää liikkumisen iloa ja kehittyä liikkujana.

Arvioinnissa kiinnitetään huomiota aktiivisuuteen, yrittämiseen, joukkuepelaajana toimimiseen ja pelaajana kehittymiseen. Arvosanan 8 kriteerit ovat: Oppilas osallistuu aktiivisesti tunneilla yrittäen parhaansa. Hän toimii ohjeiden mukaisesti ja kykenee yhteistyöhön toisten pelaajien kanssa.

W6 MUSIIKKI

Musiikin pitkä kurssi, jossa pääset tutustumaan laajasti musiikin eri osa-alueisiin. Kurssin sisältö suunnitellaan oppilaiden toiveiden mukaan monipuoliseksi katsaukseksi erilaisista musiikin tyyleistä eri aikakausilta ja ympäri maailmaa. Valmistamme halukkaiden kanssa myös esityksiä esimerkiksi koulun juhliin sekä bändivälkille.

Työskentelytavat

- Soittaminen (voit halutessasi keskittyä yhteen soittimeen tai tutustua monipuolisesti kaikkiin)
- Laulaminen (solistina bändissä, yhteislaulua, moniäänisen yhtyelaulun harjoittelua)
- Musiikin luova tuottaminen (säveltäminen, sanoittaminen, improvisointi)
- Musiikkiteknologia (harjoittelemmme äänittämistä sekä musiikin tuottamista musiikkiteknologian välineiden avulla)
- Kuuntelu (laajasti erilaisia tyylejä, musikaalin katsominen)
- Tiedon hakeminen (artistien esittely, musiikin ilmiöiden tutkiminen)
- Keskustelu (esimerkiksi musiikkikulttuurin ilmiöistä tai kuunnellusta ohjelmistosta)

Tavoitteet: Aiemmin opittujen soitto- ja laulutaitojen syventäminen omien kiinnostuksen kohteiden mukaan, erilaisiin musiikkityyleihin perehtyminen sekä oman musiikkisuhteen tunnistaminen ja pohtiminen.

Arviointi: Numeroarviointi, joka painottaa tuntityöskentelyn sujuvuutta, oman osaamisen kehitystä ja näyttämistä sekä valittuihin aihealueisiin perehtymistä.

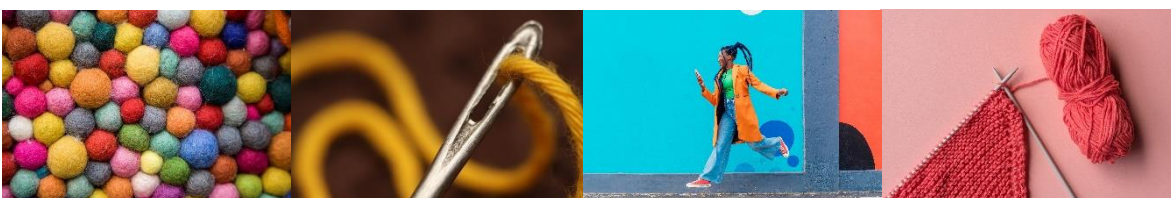
W7 Käsiyö: Tekninen työ

Kurssilla voit suunnitella sekä valmistaa tai kunnostaa esim. kulkuvälineitä, erilaisia harrastus-, tarve-esineitä. Lähtökohtana kurssitöiden valinnassa on oppilaan oma kiinnostus ja mahdollisuudet. Aihepiirejä voivat olla mm. sähkölaitteet, ajoneuvot ja niihin liittyvät laitteet ja kalusteet. Mahdollisuuksien mukaan ko. aihepiirejä voidaan integroida toisiinsa tai materiaaleittain.

Kurssilla pyritään syventämään jo omaksuttuja tekniikan tietoja ja taitoja. Tavoitteena on yhä monipuolisempi koneiden sekä tekniikoiden hallinta ja soveltaminen.

Kaikkien teknisen työn kurssien tavoitteina ovat käden taitojen kehittäminen, järkevä materiaalin käyttö, johdonmukainen työskentely, työsuojelun sekä teknisen työympäristön käytäntöjen sekä työn arvostaminen, teknisen lukutaidon harjaannuttaminen, teknisten piirustusten hyödyntäminen sekä tietoteknisten laitteiden hyödyntäminen suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa, virikkeiden antaminen harrastuksiin sekä kuluttajavalistus. Tärkeää kurssija valittaessa on oppilaan motivaatio ja kiinnostus tekniikkaan ja tekemiseen.

Käsityön arvioinnin kriteerit opetussuunnitelman mukaan arvosanalle 8 ovat samat kuin kohdassa KORI I A3 Arvioinnissa painottuvat aktiivisuus sekä pyrkimys itsenäiseen työskentelyyn ja käsityötaidon kehittämiseen.

W8 KÄSITYÖ: TEKSTIILITYÖ

Tavoite

Pitkän tekstiilityön kurssilla syvennetään ja vahvistetaan aiemmin opittuja tietoja ja taitoja monipuolisesti käsityön eri osa-alueilta. Työskentely on kokeilevaa ja oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa kurssin sisältöön kertomalla omista toiveistaan opettajalle. Kurssilla valmistetaan tuotteita omiin tarpeisiin, ottaen huomioon oppilaan mielenkiinnon kohteet sekä omat tavoitteet oppimiselle. Sisältö suunnitellaan kurssin alussa yhdessä. Opettajalla on myös valmiita työskentelyideoita ja tehtäviä, joiden mukaan kurssilla pääsee työskentelyssä eteenpäin. Pitkällä kurssilla ehdit kokeilla useita työtapoja ja tekniikoita.

Sisällöt ja työtavat

- Vaateompeluun liittyvien perusasioiden hallinta: kaava-arkin käyttö, omien vaatteiden suunnittelun ja valmistuksen oppiminen. Ompelun työtapoja ja niksejä.
- Lankatekniikat: virkkaus, nauhan kutominen, sukkien ja lapasten neulominen, kirjontapistot.
- Värjäys- ja painantatekniikat: yksilöllisten kankaiden ja kuvioiden toteutus omiin töihin.
- Sisustustekstiilien suunnittelu ja valmistaminen.
- Tiikkutyöt, Remake ja Upcycling – kohti kiertotaloutta.
- Huovuttaminen 3D: kolmiulotteiset muodot esim. asusteet
- Punonta ja makramee
- Kierrätys ja kestävyysajattelu käsityössä, materiaalin uusiokäyttö sekä vaatteiden tuunaus
- Vaatteiden kuviointi ja omat tekstit kirjovalalla koneella ja elektronisella leikkurilla
- Vaateiden korjaus ja paikkaaminen, vetoketjun vaihto
- Harjoitteleme oman käsityöprosessin dokumentointia ja itsearviointia.

HUOM! Tämän valinnaisen sisältö on sama kuin korista I valittava TEKSTIILITYÖ V4

Arviointi

Pitkä tekstiilityön kurssi arvioidaan opetussuunnitelman käsityön päättöarvioinnin kriteerein. Arvioinnissa painottuvat aktiivisuus ja pyrkimys itsenäiseen työskentelyyn ja käsityötaidon kehittämiseen. Kokonaisen käsityöprosessin hallinta, innostunut asenne ja sitoutuminen tavoitteelliseen työskentelyyn, luovaan suunnitteluun, ongelmanratkaisuun, tuotteiden valmistamiseen ja oman työn arvioimiseen ovat arvioinnin perusteena. Turvallinen työskentely ja kestävä kehityksen mukaisten valintojen tekeminen käsityöprosessin aikana ovat osa arviointia Tämä valinnainen arvioidaan erikseen numeroarvioinnilla, joka ei vaikuta käsityön päättöarvosanaan.

W9 EKONOMIA

Ekonomiassa opitaan monipuolisesti tietoja sekä taitoja varallisuuden kartuttamista, elämänhallintaa ja omien unelmien toteuttamista varten. Harjoitteleme myös liike-elämässä hyödyllisiä taitoja kuten tiimityöskentelyä ja esiintymistä. Mukaan mahtuu hyvin, vaikka ei itse aikoisikaan isona yrittäjäksi!

Opittavia taitoja:

- Omien vahvuuksien tunnistaminen ja kehittäminen
- Budjetin suunnitteleminen niin omaan arkeen kuin muihinkin tarkoituksiin
- Tehokas tiimityöskentely, jota harjoitellaan projektien kautta (Esim mainosvideon toteuttaminen ja jopa pienimuotoinen yritystoiminta.)
- Unelman työstäminen konkreettiseksi tavoitteeksi
- Esiintymistaito
- Ajankäytön hallinta ja itselleen mielekkään arjen suunnittelu
- Tiedoksi: 9-luokan valinnaisessa ekonomiassa on tällä hetkellä (2023-2024) käytössä moderni Vuosi Yrittäjänä - ohjelma (ks. vuosiyrittajana.fi), jossa oppilaat perustavat lukukauden ajaksi oikealla rahalla toimivia pieniä yrityksiä. Ohjelmaa hyödynnetään jatkossakin, jos se osoittautuu hyväksi tavaksi toteuttaa valinnaiskursssia koulussamme.

Opittavia tietoja:

- Säästämisen ja sijoittamisen perusteet
- Perustietoa yritysten toiminnasta
- Pankkien toiminta
- Ammattilaisten tarinat yritysvierailuilla
- Talouden ajankohtaiset ilmiöt (talouskasvu, inflaatio, korot, kiertotalous...)

Arvosanan 8 kriteerit

Oppilas työskentelee aktiivisesti kehittääkseen omia taitojaan ja auttaakseen ryhmäänsä pääsemään tavoitteisiinsa. Hän osoittaa hallitsevansa kursilla opitut keskeiset tiedot.

W10 LIIKUNTA: JÄÄKIEKKO

Kurssin valitessasi harjoittelet omaa lajiasi yhden harjoituskerran verran viikossa. Harjoittelupaikkana on Hyvinkään jäähalli. Harjoittelu tukee seuroissa tapahtuvaa jääkiekkovalmennusta. Kurssissa on numeroarviointi.

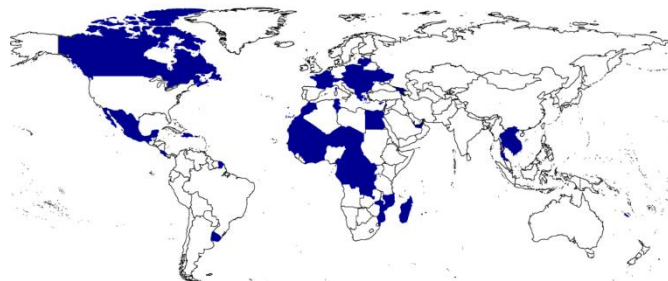

W11 B2-KIELI: RANSKA

Rohkeasti ranskaa!

Tavoite: Kurssin tavoitteena on tutustuttaa ranskankieliseen maailmaan monipuolisesti. Tavoitteena on saada auttava peruskielitaito oppilasta lähellä olevissa arkisissa tilanteissa (ravintolassa asiointi, ostoksien teko, omasta itsestä ja perheestä kertominen, asuminen).

Työtavat ja sisältö: Monipuolisia kirjallisia ja runsaasti etenkin suullisia harjoituksia (paljon parityötä). Leikkimielisiä pelejä, kuuntelu- ja video-ohjelmia sekä lauluja. Aihepiireinä erilaiset arkipäivän tilanteet, matkustaminen, itsestä ja omasta maasta kertominen, ranskankielisiin maihin ja tapoihin tutustuminen. Kieli ja sen ääntäminen on johdonmukaista, moni pelkää ranskan opiskelua juuri ääntämisen tai monimutkaisuuden takia: ymmärrettävän ääntämisen oppii nopeasti, kielen rakenteen ja sanaston oppimisessa englanti ja ranska tukevat toinen toisiaan.

Ranskan kielen taito on valtti työmarkkinoilla – sen taitajia puuttuu monilta työaloilta. Yritykset Aasiaa ja Yhdysvaltoja myöden peräänkuuluttavat yhä enemmän kielitaitoisia työntekijöitä monelle alalle (maailmalla liikkuvat työntekijät, asiantuntijat, konsultit, sihteerit, tiedottajat jne.). Ranska on nyt (v. 2019) kolmanneksi käytetyin kieli taloudellisella sektorilla, englannin ja mandariinikiinan jälkeen. Ranska on maailmankieli, jota puhutaan äidinkielenä tai virallisena

kielenä lähes kaikkialla: Ranskan lisäksi Belgiassa, Luxemburgissa, Sveitsissä, Kanadassa sekä monissa Afrikan ja Aasian maissa. Ranska kuuluu maailman johtaviin maihin monella talouselämän, tekniikan ja taiteen alalla. Se on yksi Euroopan talousyhteisön jättiläisistä. Se on maailman kärkivaltioita esim. avaruus- ja lentokoneteknologian, lääketieteen sekä metsän- ja merentutkimuksen aloilla.

Ranskan kielen taitoisia suomalaisia tarvitaan entistä enemmän Suomen ollessa Euroopan Unionissa. Ranskan kielellä on tärkeä rooli Euroopan yhteisten asioiden hoidossa sekä kansainvälisessä kanssakäymisessä.

Ranskan ja englannin yhteinen sanasto tukee opiskelua. Ranskankieliset arvostavat kulttuurinsa tuntemusta. Auttavakin Kielitaito avaa nopeasti tien ranskankielisen sydämeen!

Ranska on tiedettä, taidetta, ruokakulttuuria sekä kansainvälisyyteen liittyvää yhteistoimintaa. Kahdeksannen ja yhdeksännen luokan aikana opit ranskan kielen perustaitoja. Opit selviytymään jokapäiväisissä puhe- ja asiointitilanteissa ja kertomaan omaan elämäsi liittyvistä asioista. Samalla tutustut ranskankielisten maiden kulttuuriin ja tapoihin. B2-kielen opiskelua voit jatkaa lukiossa.

Tutustu kieleen: <http://www.kielitivoli.fi/> - valitse Ranska

Arviointi: Numeroarviointi, joka perustuu jatkuvaan näyttöön: aktiivisuus ja oma-aloitteisuus tuntityöskentelyssä, ääntämistaidon kehittyminen, vihkotyö ja kokeet. Mikäli oppilaan huoltaja pyytää, voidaan oppilaan päättötodistuksesta jättää numeroarvosana pois ja laittaa tilalle merkintä ”hyväksytty”.

Hyvän osaamisen eli arvosanan 8 kriteerit: Oppilas osaa kuvata ranskan kielen aseman maailman kielten joukossa ja pystyy määrittelemään keskeisimpiä kielen erityispiirteitä. Oppilas osaa asettaa itselleen sopivia kielenopiskelutavoitteita, käyttää vaihtelevia tapoja oppia kohdekieltä ja arvioida monipuolisesti omia opiskelutapojaan. Oppilas osaa käyttää ranskan kielen taitoaan joissain tilanteissa myös koulun ulkopuolella ja arvioida realistisesti, miten hän voi käyttää taitoaan koulun päätyttyä ja tulevaisuudessa. Oppilas pystyy kertomaan itselleen tärkeistä asioista käyttäen erilaisia ilmaisuja ja kirjoittaa muutamia pitempiäkin lauseita. Oppilas ääntää useimmat harjoitellut ilmaisut ymmärrettävästi. Oppilas osaa keskeisen perussanaston, keskeiset tilannesidonnaiset ilmaukset ja peruskieliopin ainekset.

W12

B2-KIELI: SAKSA

EROTU SAKSAN KIELEN TAIDOLLA!

Tavoite: Kurssin tavoitteena on, että tutustut saksankielisten maiden kulttuuriin ja tapoihin. Opit selviytymään jokapäiväisissä puhe- ja asiointitilanteissa ja kertomaan omaan elämäsi liittyvistä asioista. Kahdeksannen ja yhdeksännen luokan aikana opit saksan kielen perustaitoja.

Työtavat ja sisältö : Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyöskentely. Etenkin suullisia harjoituksia tehdään paljon, kirjallisia silti unohtamatta. Pelit, leikit, laulut ja videot ovat osa kurssia. Aihepiireinä itsestä kertominen, erilaiset asioimistilanteet (esim. kahvilassa, elokuvalipun ostaminen, mielipiteen ilmaiseminen, vaateostoksilla, kulkuneuvot, tien neuvominen ja kysyminen, kotipaikan esitteleminen ja Suomen kesästä kertominen), juhlat sekä saksankielisten maiden maantuntemus.

Saksan kieli on Euroopan eniten puhuttu äidinkieli, saksankielinen Eurooppa on Euroopan johtava kielialue. Saksan liittotasavalta on Suomen tärkein kauppakumppani. Kaupan, tekniikan ja teollisuuden aloilla tarvitaan välttämättä saksan kielen taitajia. Suomen kulttuuri- ja tiedeyhteydet Saksaan ovat vilkkaat ja monipuolistuvat koko ajan. Hyvin saksaa osaavista saksankielisten maiden kulttuuria tuntevista eri alojen asiantuntijoista on jatkuva kysyntä.

Matkailu on maittemme välillä vilkasta. Saksankieliset maat ovat mielenkiintoisia ja antoisia matkailukohteita. Saksan kielen taito on valttia sekä matkailualan työtehtävissä että vapaa-aikana.

Saksan kielen ääntäminen ei ole vaikeaa, se sopii suomalaiselle hyvin.

Saksankielisiin maihin on runsaasti vaihto-oppilas-, opiskelu- ja harjoittelupaikkoja.

Tutustu kieleen: <http://www.kielitivoli.fi/> -valitse saksa.

B2-saksan opiskelua voit jatkaa lukiossa.

Arviointi: Numeroarviointi, joka perustuu jatkuvaan näyttöön: aktiiviseen ja oma-aloitteiseen toimijuuteen tuntityöskentelyssä, vihkotyöhön ja kokeisiin. Kokeet voivat olla suullisia tai kirjallisia. Mikäli oppilaan huoltaja pyytää, voidaan oppilaan päättötodistuksesta jättää numeroarvosana pois ja laittaa tilalle merkintä ”hyväksytty”.

Hyvän osaamisen eli arvosanan 8 kriteerit ovat:

Oppilas tuntee saksan kielen keskeisimpiä kielen erityispiirteitä ja osaa kuvata saksan kielen aseman maailman kielten joukossa. Oppilas osaa asettaa itselleen kielenopiskelutavoitteita ja arvioida monipuolisesti kielenopiskelutapojaan. Oppilas huomaa, miten hän voi käyttää kielitaitoaan myös koulun ulkopuolella ja osaa pohtia, miten hän käyttää taitoaan myös koulun päätyttyä.

Oppilas selviytyy monista rutiininomaisista viestintätilanteista tukeutuen joskus viestintäkumppaniin. Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvia ilmauksia monissa rutiininomaisissa sosiaalisissa tilanteissa. Oppilas ymmärtää yksinkertaista, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sisältävää kirjoitettua tekstiä ja hidasta puhetta asiayhteyden tukemana. Oppilas pystyy kertomaan joistakin tutuista asioista ja kirjoittamaan muutaman lyhyen lauseen harjoitelluista aiheista. Oppilas ääntää useimmat ilmaukset ymmärrettävästi. Oppilas osaa keskeisen perussanaston, muutaman tilannesidonnaisen ilmauksen sekä peruskieliopin aineksia.